N^RO 45

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 4. Czerwca V. S. ROKU 1810.

S. PETERSBURG V. S. d. 24 maia. Przywozili cudzoziemcy i ieszcze przywożą farbę Koszenillę. Droga iey cena doszła do niezwyczayney wysokości. Podobna farba znayduie się w Rossyi w prowincyach południowych znaioma pod imieniem Czerwca. Doświadczenia przez Rząd czynione pokazały że ta dostatecznie zastępuie pierwszą, i że za pomocą preparatow chemicznych można otrzymywać z niey wielkiey ceny farbę Karmin. Życzyć należy iżby amatorowie gospodarki zatrudnili się zbiorem iak naywiększey illości Czerwca, który może przynieść Jm wielorakie wygody z tego źrodła przemysłu narodowego.

Będący w Białymstoku, za Naywyższym J. J. Mosci rozkazem, dla urządzenia tey prowincyi, po przyłączeniu iey do Rossyi, Tayny konsyliarz i Senator Teyls wyiechał ztamtąd, z powszechnym żalem wszystkich obywateli, u których pięknemi przymiotami zyskał dla siebie miłość i szacunek, a udał się do Tarnopola, gdzie podobnież naywyżey poruczono Jemu urządzić nowo nabytą od Austryi część wschodniey Gallicyi. Z tey okoliczności J. J. Mość naymiłościwiey raczył mianować Go kawąlerem orderu S. Alexandra Newskiego. Roztanie się było widokiem rozrzewniaiącym. Urzędnicy tey prowincyi dawali bal dla tego męża; znaydowała się na nim cała szlachta iakoteż Generałowie i officerowie. Marszałkowie i urzędnicy przeprowadzali wyieżdżaiącego. Na pierwszey i ostatniey stacyi nowe odebrał honory. Długo będzie pamiętne imie iego u szlachty prowincyi Białostockiey.

Moskiewski cywilny gubernator tayny konsyliarz Łański naywyżey mianowany Kiiowskim cywilnym Gubernatorem—J. J. Mość za ćwiczenie Leybgwardyi konney dnia 20 tego miesiąca odprawione oświadcza swoie nayzupełnieysze ukontentowanie Wielkiemu Xciu Konstantynowi i wszystkim szwadronowym tego pułku komendantom, a na każdego żołnierza po rublu daruie—Tayny konsyliarz Alopeus przeznaczony od dworu naszego na poselstwo do Neapolu, przyiechał iuż do Berlina.

PARYZ d. 22 maia. (Paryz: Monitora:) Dnia 17 Napoleon i Ludwika przyiechali do Gand. Przed miastem u wystawioney umyślnie tryumfalney bramy spotkali Monarchow pierwsi urzędnicy i wszyscy obywatele: radość była powszechna. Ubogim tego miasta rozdano z kassy monarszey 15000 frankow. d. 18 obieżdżał Jmperator brzegi, rzeki Skaldy wydaiąc rozmaite rozkazy ku ułatwieniu żeglugi. Po obiedzie wyiechali Monarchowie do Bruges, Do komendantow i rządcow miast nad morskich posłano ostrzeżenie o przyieździe Napoleona: zwiedzić ma wszystkie porty nad kanałem Manche będące. Cała świta wszędzie towarzyszy Monarchom; iazda letka straż przy boku odprawuie. Vice-król powrócił do tey stolicy.

Pod Marsellą na brzegach południowych zaszły utarczki między naszemi a Anglikami W nocy z dnia 3 na 4 wylądowało 200 nie przyiacioł na wyspę Pomegue, a do zatoki zawinęły 2 fregaty dla zabrania 8 statkow kupieckich odprawuiących kwarantannę. Przebiegł anglicy całą wyspę nieznayduiąc nigdzie żadney straży; przyszli do zamku nakoniec, śpiącą osadę rozbroili a broń potrzaskali, poszl potym do bateryi i działa zagwozdzili. Komenderuiący officer bawił natenczas w mieście bez żadnego pozwolenia. W Zatoce druga bitwa podobnież zachodziła między łodziami nieprzyiacielskiemi a naszemi statkami: ieden korsarz dał mężny odpor, a 7 ludzi obroniło 2gi okręt. Straciliśmy 3 zabitych a 10 rannych: statki wbiegły do portu Marselskiego. Chociaż przedsięwzięcie nieprzyiacioł żadnego skutku nie miało, iednak komendant niedbały, który opuścił swoie stanowisko, w tenczas kiedy widział w blizkości nieprzyiaciela, powinien odnieść przykładną karę. Jmperator posłał ten rapport do ministra woiennego z rozkazem ażeby sąd woyskowy był złożony na pomienionego komendanta, i ażeby postępowanie iego było rozstrząsnione oraz osądzone w całey praw srogości.

Maior Generał armii hiszpańskiey X. Neufchatel odebrał następuiący rapport od G. Suchet dowodzącego 3 korpusem w Arragonii Gdy woysko fr: pisze G. Suchet, będące w Katalonii, usunęło się pod Gironnę, wniosłem że Generał hiszp. Odonel niezostanie bezczynnym, i że niepozwoli spokoynie dobywać Leridy. Uczyniłem więc stosowne przygotowanie do tego przewidzenia. Dnia 23 pokazał się korpus hisz. od 10 do 12 t. ludzi przed mostem Leridy. Pułkownik Burth na czele regimentu huzarow uderzył na przednią straż nieprzyiacielską z taką natarczywością, że w iedném momencie rozproszył cały oddział, a większą część tey straży przymusił do złożenia broni. Tym czasem osada Leridy usiłowała uczynić, wycieczkę na most i połączyć się z przychodzącemi na pomoc, lecz pułkownik Robert odparł obleżonych i przymusił miasto do zachowania się w spokoyności. Korpus nieprzyiacielski widząc rozgromioną straż przednią przyspieszył swóy marsz na iey wsparcie i rozwinoł porządną linią piechoty. GD. Musnier na

czele piechoty i artyleryi z przodu, a G. Bousard z 13stym regimentem kiryssierow z tyłu razem uderzyli na nieprzyiacioł, i na pierwszym wstępie pogrom i zamieszanie na wszystkie strony roznieśli. Jazda, piechota, artylerya, wszystko w nieporządku iedno z drugiem zmięszane szukało ocalenia w ucieczce. Regiment 4ty huzarow i kirysierowie bardzo wielu zrąbali, a artylerya plac trupem zasłała. Wzięliśmy w niewolą 5617 ieńcow, G. Dupuy, 8 pułkownikow, 271 officerow, zdobyliśmy 3 działa, 2 wozy prochowe, 3 sztandary, 1 chorągiew, od 6 do 7 t. karabinow, 1000 szabel i blizko 50,000 ładunkow. Nasza strata wynosi 23 zabitych, 82 ranionych i 60 koni zabitych. Wszyscy nasi wodzowie znakomicie popisali się.

Drugi rapport M. Soult Xcia Dalmacyi do Xcia Neufchatel iest w tey osnowie. Dnia 21 były odkryte bateryе przeciwko zamkowi Motagarda wystawione. Nayprzód działa zagrały do okrętow stoiących w odnodze między zamkami Motagarda i Puntalez, ktore przeszkadzały robotom naszym. Z moździerzow rzuciliśmy rozpalone kule: niektore padły na okręt liniowy, w momencie zaiął się ogień i płomienie ogarnęły budowę. Azatym cała eskadra oddaliła się z tego stanowiska, a nasza bateryа przeciwko iednemu tylko zamkowi Motagarda działać zaczęła. Bronił się zamek do dnia 24 i możeby ieszcze dłużey opierał się, gdyby nasza czerwona kula niewysadziła magazynu prochowego, i tym sposobem niezrównowała iedney części fortyfikacyi. Przerażona tym wypadkiem osada uciekła z zamku na statki i do Cadix popłynęła. M. Victor X. Belluno rozkazał żołnierzowi fr: osadzić ten zamek, fortyfikacye naprawić, i znalezione działa w liczbie 21 nakierować przeciwko Cadix. Zdobycie to musiało zrobić wielkie wrażenie na umysłach oblężonych, bo widzą teraz nayiaśniey że ich potęga morska niemoże mieć schronienia w stanowisku portowém, ani anglicy mogą otwarcie i bezpiecznie z miastem komunikować się. Bateryе nasze dosięgaią teraz arsenału Caraca i zasłaniaią zupełnie kanał Trocadero, do ktorego będzie zgromadzona flottylla statkow działowych i bombardyerskich dotąd budowanych i uzbraianych: 20 szalup iuż iest gotowych. Co do tego pożyteczniey byłoby dla naszey sprawy, gdyby korpus maytkow, od 1200 ludzi albo więcey, był przysłany: oni przyłożyliby się do poparcia oblężenia od morza, utrzymaliby spokoyność na brzegach podbitych, i zapewniliby żeglugę. W tenczas możnaby mieć gruntowną nadzieię, że wielka ludność Cadixu, głodem przyciśniona, wypędziłaby anglikow powracaiąc do spokoynieyszych myśli—Gdy M. Mortier X. Treviso oczyścił brzegi morza aż do Ayamonte, i rozgromił korpus woyska G. Balestaros, przedsięwziął srzodki na utrzymanie podbitego narodu w spokoyności; i przeto sprowadził znaczną część swoiego woyska do Sevilli a G. Bruyer posłał do Extramadury, gdzie wspólnie z 2gim korpusem działać będzie. Przednia straż tego woyska zachodzi do Zantes i Zafra, główna kwatera w Ronquillo.

M. Iunot X. Abrantes podobnież przysłał obszerne opisanie oblężenia i dobycia miasta Astorgi. Uwielbia w nim dziwną waleczność i niesłychane męstwo grenadierow fr; ktorzy poszedłszy do wyłomu, nie tylko utrzymać się w nim trafili, ale nadto opanowali 2 pobliższe domy. Saperowie i minierowie wsparli tamtych z dziwną odwagą znayduiąc się pośród ognia nieprzyiacielskiego. Zadziwony nieprzyiaciel temi dziełami broń złożył: nayprzód komendant oddał swoią szpadę, potym 3500 regularnego żołnierza w mundurach, kapotach i płaszczach angielskich poddało się w niewolą i oddało karabiny z Londynu przysłane. Od początku aż do końca oblężenia straciliśmy 160 ludzi zabitych, a 400 ranionych; nieprzyiaciele stracili ogulnie 1500 zabitych i ranionych, a 5000 ieńcow. Dywizia G. Solignac pięknie popisywała się w całym ciągu oblężenia.

LONDYN d. 18 maia. (z Franc i Berlin) Z Hiszpanii niepomyślne przychodzą wiadomości. M. Massena ciągnie z Valladolid przeciwko Portugallii. Pod Cadix chcieliśmy zruynować warsztaty nieprzyiacielskie w Trocadero; wysadziliśmy na ląd znaczną siłę, a od morza rzuciliśmy przeszło 10 t. kul i 200 bomb, lecz woysko nieprzyiacielskie odparło naszych, a baterya przymusiła do ustępu naszą flottę. Główna kwatera woysk angielskich znayduie się na wyspie Leon; w mieście niema więcey woyska naszego nad 1 brygadę. Wodzowie nasi zaproponowali obywatelom ażeby oddali komendę i obronę twierdzy anglikom, i ażeby zezwolili na zatknięcie na murach angielskich chorągwi. Na rozważenie tego proiektu przeznaczony iest czas dni 14. W porcie tamecznym stoi 11 okrętow naszych S. Józef, Hibernia, Caledonia, Temeraire, Eagle, Atlas, Achilles, Zealous, Tonnant, o Triumphe i Bulwark, tudzież kilka fregat. Przy bombardowaniu zamku Motagarda, zapalił się 1 okręt hiszpański; maytkowie nasi zgasili ogień ze stratą 60 ludzi; w tymże mieyscu ieden statek wyleciał na powietrze z całym ekwipażem; zginęło na nim 2 officerow i 60 maytkow—Admirał Cotton przybył w tamte strony na objęcie dowodztwa nad flottą, ktorą dawniey komenderował Admirał Colingwood. Kontr-admirał nasz Purvis po 5cioletnim na morzu krążeniu powrócił z Cadix do oyczyzny—W Sycylii lękaią się attaku z Kalabryi lub z Tulonu; w tym porcie stoi 12 okrętow liniowych, z tych 8 gotowych iest do żeglugi. Wyspy Yońskie, oprócz Corfu, wszystkie są w naszey mocy: dowodzą G. Oswald w Zante, Pułkownik Luwes w Cefalonii, Kapitan Mawliter w Cerigo, kapitan Nicholson w Cerigetto—W Minorce powstał bunt przeciwko rządowi z powodu ścieśnionego handlu. Dom celny został zruynowany. Nieukontentowani prosili ażeby wyspa wzięta była pod protekcyą Brytanii W.

Sprawa reprezentanta Burdett robi u nas niemałe poruszenie. Dnia 19 Szerif Wood udał się z processyą do więzienia Tower dla oddania iemu pochwalnego listu od iego przyiacioł Londyńskich. Urzędnicy pospólstwa, lud i Szerif, z wielką paradą ciągneli: 18 powozow należało do tey processyi. Pod zamkiem Szerif prosił o pozwolenie wiechania z całą paradą. Lord Moira odpowiedział iż piechotą wolno im przybliżyć się. Przyymuiąc pismo z rąk Szerifa rzekł R. Burdet „Nayszczerszém ser-

cem oswiadczam podziękowanie i wysoki szacunek. Nasza sprawa iest pełna chwały. Nasze usiłowanie dąży na uwolnienie oyczyzny od dwuch fakcyi, które ią obdzieraią i uciskaią„—Jzba niższa Parlamentu przez wzgląd na zbliżaiący się termin, w którym Reprezentant Burdett miał rozpocząć sprawę z Jzbą w Sądzie królewskim, wyznaczyła kommissią na roztrząsnienie tego przypadku i na przedsięwzięcie potrzebnych srzodków na obronę. Lord Grey w Jzbie wyższey mówił o wielkich niebezpieczeństwach, które grożą naszemu kraiowi, o zepsuciu obyczaiow i nadwerężeniu konstytucyi; o ludziach złośliwych dążących na odięcie przywileiow i powagi; azatym zgadzał się na reformę systemmatu finansow i izby niższey parlamentowey. Przytym przekładał, że dla zachowania powagi konstytucyi, na całym świecie sławioney, trzeba utrzymać w całey świetności Parlament, który iest iey filarem, trzeba ugruntować iego szacunek i powagę, ażeby nikt nieśmiał przeciwko iemu powstawać. Zakończył na wniesieniu ażeby w tym celu prozba była podana Królowi—Ogulnie mówiąc interes Reprezentanta uwięzionego bardzo zaymuie opinią publiczną. Jego stronnicy nową prozbę podali do Parlamentu, ażeby ministrowie byli ogłoszeni za gwałcicielow praw obywatelstwa Londyńskiego za niedopuszczenie im przystępu do Króla, kiedy chcieli podawać prozbę przeciwko wyprawie na Walcheren. Koło stolicy naszey będzie założony wielki obóz. Obywatele miasta Liverpol podali prozbę do Parlamentu domagaiąc się naywyraźniey o uwolnienie R. Burdett za obronę praw ludu uwięzionego; lecz odrzucona została 128 głosami przeciwko 28. P. Ponsowby mocno powstawał przeciwko stronnikom, P. Burdett. Biskup Londyński oświadczył w izbie swoie zadziwienie że ludzie w prywatném życiu rozsądni pobożni nie parcyalni i ludzcy, wszedłszy do zgromadzenia staią się burźliwemi gwałtownemi i wychodzą z granic wszelkiey przystoyności. Drudzy radzili przedsięwziąć nayostrzeysze środki dla zakończenia tey sprawy i zagrodzenia stronnikom Burdeta wszelkich krokow przeciwnych Parlamentowi.

Dnia 12 Kanclerz skarbowy oświadczył Parlamentowi że potrzebuie na konieczne wydatki, na rok teraźnieyszy pożyczki 12 milionow od Anglii a 1 mill: i pół od Jrlandyi; że nadto wydanych będzie w cyrkulacyą papierow za półtora miliiona f. szterlingow na wsparcie interessow kompanii Indyyskiey. Pięć domow kupieckich podięło się złożyć tę summę. Procenta od tey summy wynosić będą na rok teraźnieyszy przeszło 700 t. funtow szterlingow: wszystkie maią bydź zapłacone z przychodow od podwyższoney opłaty za listy stępel i cło od drzewa do budowli okrętow. Ta pożyczka przez ministerium przedsięwzięta mocno zastanowiła uwagę politykow naszych. Następuiącego miesiąca wypłacamy 3,030,513 szterlingow na umorzenie długu narodowego.

Admirał Saumarez popłynoł z 8 okrętami liniowemi na morze północne—Poseł szwedzki po audyencyi u Króla zwyczaynym obrzędem na pożegnanie odbytey popłynoł do Sztokolmu—Poseł hiszpański X. Albuquerque tu przybywa: ministrowie wydali rozkazy ażeby ze wszelkiemi honorami był przyięty. Filip Merios sekrzetarzem legacyi naszey u stanow ziednoczonych Ameryki mianowany—Francuzi uwolnili 22 ieńcow naszych na słowo, iż służyć nie będą przed wymianą, w nadgrodę iż gorliwemi okazali się w ugaszeniu pożaru, który zaiął się w mieście, gdzie oni byli trzymani: a nadto Napoleon kazał im wyliczyć połowę żołdu z góry i dostatecznie opatrzonych odesłał do ich oyczyzny—Rząd nasz wydał rozkazy imania i konfiskowania wszystkich statkow, iakie tylko na połow ryb wychodzą z portow, do których okręty angielskie nie są przyymowane—Król stracił wzrok zupełnie. rzecz wątpliwa azali operacya zaradzić potrafi,

AMSZTERDAM d. 26 maia. (z Hambur: Zusch) M. Oudinot X. Regio dowodzący w naszém królestwie wydał następuiący rozkaz. Gdy zamiarem iest Jmperatora przeszkodzić wszelkiemi sposobami wprowadzeniu towarow ang. i różnych produktow osadowych, azatym Generałowie i dowodzcy na wszystkich brzegach maią użyć naywiększey pilności ażeby żadna kontrabanda nieprzekradała się. Każdy obywatel, przekonany o zatataienie towarow zakazanych lub o komunikacyą z Anglikami, będzie natychmiast uwięziony i przez kommissią woienną sądzony. Wszyscy celnicy odbierać będą rozkazy od komendantow mieyscowych, azatym im posłuszni bydź maią. Dowodzcy maią umówić się z officerami i Generałami woysk hollenderskich względem osadzenia woyskami mieysc naybardziey podeyrzanych, które służyć mogą na skład kontrabandy. Sekwestrowane towary maią bydź do magazynow udzielnych złożone spisane i podług przepisow rozdzielone. A że często okręty mogą bez uprzedniego ich obeyrzenia zawinąć do Rotterdamu, Leydy, Dordrecht i innych portow daleko od brzegu położonych, przeto celnicy maią prawo ieszcze tam przetrząsać azali towary angielskie lub z ich rękodzieł i osad pochodzące nienayduią się. Jeżeli który okręt przeznaczony iest do którego portu wewnętrznego, celnicy zaraz po iego przybiciu do brzegu powinni go osadzić i razem płynąć do mieysca przeznaczenia, niepozwalaiąc niczego wyładować po drodze“ Na skutek tego rozkazu, komendanci, dowiedziawszy się że w Dordrecht są ukryte towary, udali się tam z znaczną siłą dla sekwestrowania kontrabandy—Anglicy wzaiemnie wszelkiego rybołowstwa nam zakazali—Jmperator w podróży do Zelandyi ziednał dla siebie powszechną miłość u mieszkańcow; ze wszystkiemi obchodził się naylaskawiey, wszyskich wysłuchał nayuprzeymiey; i bardzo wiele dobrego dla wielu miast gromad i prywatnych ludzi uczynił. Kiedy Jmperator d. 13 przybył do zamkuBatz, chciał oglądać fortyfikacye, lecz trzeba było albo przebyć rów głęboki, albo daleko w koło obiechać. Napoleon przesadził z koniem prosto na drugą stronę: G. Bertrand iadący za Imperatorem chciał podobnież przeskoczyć, lecz zwinoł się koń i upadł do fossy na wodza. Pirwszy koniuszy G. Nansouty niemogąc wstrzymać swoiego konia wpadł do ro

wu na G. Bertrand: azatym ten ostatni mocno, wszakże niesmiertelnie test raniony. G. Nansuty oprocz złuczenia się niema żadney rany. Wieści o pokoiu na nowo upadać zaczęły, lubo wymiana ieńcow pomyślnie idzie. Odgłosy publiczne donoszą że komisarze angielscy niemaią żadnego pełnomocnictwa ani instrukcyi, iak tylko co do wymiany ieńcow—Z Anglii odbieramy wiadomość że proiekt Hiszpanow odcięcia francuzow w Andaluzyi nieprzyszedł do skutku; uformowane insurrekcye na różnych mieyscach w tyle woyska głównego nad brzegami morza zebranego, miały w górach przeymować transporta amunicyi, przecinać oddziały posiłkowe i one rozbraiać, przeymować ruchome szpitale chorych i tym sposobem przymusic woysko całe do ustępu od Cadix lub przeciąć odwrót. Lecz dzielność woysk na straży postawionych zniszczyła zamiary insurgentow, utrzymała w spokoyności prowincye podbite, i zabezpieczyła nayzupełniey obróty głównych korpusow koło Mallagi, Gibraltaru i Cadix.

MEDYOLAN d. 16 maia. (Z Frankf. Bareu: Ham:) Vice-król nasz ieszcze niepowrócił. Rozchodzą się wiadomości że Jmperator tego roku odwiedzi Włochy; że będzie w tey stolicy, we Florencyi, i w Rzymie, że w ostatnim tym mieście razem z Jmperatorową koronować się będzie. Twierdzą także za rzecz pewną że obiedzie prowincye Jllyryyskie, weyrzy w stan kraiu, iego potrzeb i sił, oraz stosowne do tego wyda rozrządzenie. Komory celne pewnie będą ustanowione na granicach—Spokoyność u nas zupełna. Kommisarze pracuią nad rozgraniczeniem Tyrolu; połowa tey prowincyi należeć będzie do naszego królestwa. Niektóre regimenta udaią się do Włoch południowych. W kraiu neapolitańskim będą założone na brzegach rozmaite obozy na wyprawę do Sycylii przeznaczone. Eskadra angielska przedsięwzięła krążyć w ciasninie dla obrony od naiazdu. Niedawno przed Neapolem zaszła krwawa rozprawa między iednym okrętem angielskim od dział 5o a flotyllą neapolitańską z 2 fregat, 1 bryga i 6 łodzi działowych złożoną. Bitwa trwała 3 godziny; statki neapolitanskie bardzo wiele ucierpiały, bryg utonoł, zginęło ludzi 3o, ranionych iest 6o. Nieprzyiaciel iednak był przymuszony do ustępu na głębinę. Z tey bitwy stolica tę korzyść odniosła, że teraz uwolniona iest żegluga i że bezpiecznie do portu zawiiać można.

Monitor pod artykułem ze Stambułu ogłosił że Porta wydała rozkazy nieprzepuszczać zbroynych statkow ang. przez Dardanelle, że wszystkie naymnieysze okręty są przezierane nayściśley; że ieden statek kupiecki ang. maiący tylko 3 działa dla powitania zamkow i oddania honorow morskich, musiał wytrzymać ogień z bateryi i zamkow, dla tego tylko, że chciał bez wizyty zawinąć do Stambułu; zatrzymali go turcy i do twierdzy Dardanelskiey zaprowadzili—Porta natęża woienne usiłowania: wszyscy Baszowie maią naysroższe rozkazy dostawienia pewney liczby do obozu. Lecz wszędzie panuie nierząd i zamieszanie, które nic dobrego rokować niemogą. Turcy na granicach Dalmacyi spokoynie zachowuią się. Francuzi osadzaią wszystkie mieysca traktatem postąpione—Do Stambułu przybył poseł Perski.

HAMBURG d. 3o maia (z Hamb, Zusch, Zel:) Wyszło w Lipsku ogłoszenie obiecuiące 2000 talarow nadgrody dla tego, ktoby odkrył los P Bathurst, który powracaiąc z Wiednia do Anglii zniknoł w okolicach naszych. Opisana iest iego postać i wszystkie okoliczności są wyrażone: chcą wiedzieć gdzie teraz mieszka i czym tię zatrudnia—Eskadra angielska i 15o okrętow Kupieckich przeszły przez Categat do Zundu. Szwedzi maią przeprowadzic z Gothenburga wszystkie towary angielskie do Stralzundu—Składka, w prowincyach szwedzkich, na wykopanie kanału przez Gotlandyą, nayszczęśliwiey idzie, iuż wielkie summy złożone zostały. Król Karol 13 wydał odezwę do komenedantow woyska, ażeby kiedy przyydzie do zaciągu rekrutow, obchodzili się ze wszelką łagodnością i pomiarkowaniem — W Niemczech południowych przychodzą do skutku zapowiedziane odmiany. Już Fulda i Hanau przyłączone są do W. Xięstwa Frankfurskiego; toż Ratyzbona do Bawaryi, lecz dobra publiczne do skarbu fr. należące będą miały osóbną administracyą. Gońcy króla perskiego po 3 miesięcznym bawieniu w Paryżu powracaią do Jspahanu przez Wieden i Stambuł—Woyska fr: usuwaią się z Niemiec od wschodu; z Inviertel zupełnie wyciągnęły—Król wirtemberski ma zyskać wiele nowych posiadłości; między innemi do niego należeć maią Ulm i Geislingen—Dnia 22 maia wyprowadzono ze Strażburga z wielkiemi honorami woyskowemi i całą paradą ciało Marszałka Lannes Xcia Montebello, który w tym dniu roku przeszłego mężnie walcząc pod Eslingen poległ. Pogrzeb iego będzie d. 6 lipca w rocznicę bitwy pod Wagram.

WARSZAWA d. 5 czerwca. (z War: Pozn:) Przybyli tu z Paryża Minister francuzki przy dworze króla saskiego Bourgoing, Generał Dywizyi Zaiączek, i Generał Brygady Xże Antoni Sułkowski. Wczora pod Wolą odprawiły się popisy woyska od kilkunastu tysięcy tu zebranego. Król otoczony generałami i officerami z ukontentowaniem przypatrywał się obrótom zręcznym i szykownym tak iazdy iakoteż i piechoty, które wielokrotnym okrzykiem powitały Monarchę. Fryderyk August zaprosił na obiad do siebie wszystkich generałow i pułkownikow. Królowa dawała audyencyą w swoich pokoiach różnym Damom tey stolicy. X. Adam Czartoryski zwiedzał szkołę artyleryi i inżynierow, i kadetow prace pochwalił—Król często pracuie z radą stanu—Ogłoszono tu wyrok monarszy stanowiący Radę stanu razem sądem naywyższym kassacyynym nad wszystkiemi sądami appellacyynemi. Obszerny iest wyrok w opisaniu co do tego sądu należy a co niepodpada — Kommissia likwidacyyna zatrudnia się obliczeniem pretensyi obywatelow za dostarczone w czasie przeszłey woyny produkta, domy, materyały, za stracone place i budowy na fortyfikacye i tym podobne publiczne straty lub koszta.

WILNO 5 czerwca. Otworzony szpacyer w ogrodzie JW. Gubernatora Woennego służy i dla staro-zakonnych na suboty w dni ich szabasu— Zycący zaaredować owoce w tymże ogrodzie maią stanąć do licytacyi na dniu 6 i 7 od godziny 8mey do 11tey z rana u murgrabiego tegoż pałacu.

Za pozwoleniem Cenzury Wileń:—W Drukarni Kuryera Litt:

DODATEK Nro45

DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO

w WILNIE dnia 4 Czerwca ROKU 1810.

WILNO dnia 5 czerwca. Dnia 1go czerwca roku idącego ogodzinie 4tey po południu w Imperatorskim Uniwersytecie wileńskim, otworzone zostały kursa nauk dla osob służbą skarbową zaiętych. Czytany był Jmienny Ukaz 6, sierpnia 1809 roku naymiłościwiey dany— Dozorca kursow nauk Dziekan wydziału nauk moralnych i politycznych, Kanonik wileński i Inflantski Józef Bogusławski miał mowę: „ o potrzebie dla osob służbą „ skarbową zaiętych i sposobiących się do wyższych w „ Oyczyznie stopniow i urzędow doskonalenia się w prze„ pisanych Naywyższym ukazem kursach nauk i nabywania „ gruntowney ich znaiomosci. “ Czytane były kursa nauk, rozkład lekcyi na dni i godziny, imiona i nazwiska nauczycielow, i obowiązki uczyć się maiących: co wszystko wedle Imiennego Ukazu przez gazety publiczne ogłasza się. —Kursa nauk są nastempuiące 1. Literatura Rossyyska. 2. Prawo. 3. Historya. 4. Matematyka i Fizyka: — aNuczyciel Jerzy Jaxa Kwiatkowski nauczyciel Gimnazium wileńskiego dawać będzie Literaturę Rossyyską w poniedziałki, srzody i piątki od godziny 5tey do 6tey po południu.— Nauczyciel Ignacy Jundził Magister Filozofii, sekretarz komisyi Sądowey Edukacyyney litewskiey dawać będzie prawo natury i ekonomikę polityczną, w poniedziałki srzody i piątki od godziny 3ciey do 4tey po południu. — Nauczyciel X. Tomasz: Jan Nepomucen Romański Magister oboyga prawa dawać będzie prawo rzymskie cywilne i kryminalne, we Wtorki, Czwartki i Soboty od godziny 5tey do 6tey po południu. Nauczyciel Ferdynand Wołodko Regent departamentu cywilnego w Sądzie Głównym litewskim dawać będzie prawo kraiowe, we wtorki, czwartki i soboty od godziny 3ciey do 4tey po południu. Nauczyciel Mateusz Choynowski Magister Filozofii dawać będzie Arytmetykę i Jeometryą we wtorki czwartki, i soboty od godziny 2giey do 3ciey po południu. Nauczyciel Antoni Arcimowicz Magister Filozofii dawać będzie Fizykę, w poniedziałki, czwartki, i Piątki od godziny 4tey do 5tey po południu. Prospekta lekcyi z polecenia Rektora i Senatu Akademickiego drukowane będą Wedle Jmiennego Ukazu, obowiązki uczyć się maiących są naastępuiące: „ Każdy życzący chodzić na publi„ czne nauki ma się udać do Dozorcy kursów nauk, „ który zapisawszy iego imie i czas wstąpienia, uwiada„ mia natychmiast o takowey chęci zwierzchnika tego „ mieysca, gdzie życzący uczyć się chcący służy. Zwierz„ chnik mieyscowy podług takowey komunikacyi wydaie „ chcącym uczyć sie bilety ku chodzeniu na te lekcye, „ kto otrzyma pozwolenie, powinien iest koniecznie konty„ nuować kurs zaczęty, Dozorca kursow nauk zapisuie, „ wszystkich takowych w osóbney xiędze, i kto nie przyi„ dzie trzykroć raz-po-raz, lubteż w rozmaitym czasie „ sześci razy, takowy wymazuie się z regestru, i za u„ wiadomieniem przez Dozorcę traci swóy bilet. “ Podpisano tak „ w Wilnie dnia 2go czerwca 1810 roku.

Dozorca Kursow Nauk Dziekan i Kanonik
Józef Bogusławski.

KRAKOW d. 15 maia. Rada szkoły główney krakowskiey, w chęci zadosyć uczynienia przepisom urządzenia w dniu 2 grudnia r. z. 1809 wydanego, ażeby się starała o zdatnych professorów do katedr w teyże szkole wakuiących; maiąc oraz sobie od prześwietney izby Edukacyiney Xięstwa warszawskiego poleconém, ażeby takowych wybranych przez siebie nauczycieli do potwierdzenia i otrzymania dla nich patentów oney przedstawiła: obwieszcza wszystkich, życzących sobie podiąć się obowiązków nauczycielstwa, iż następuiące w tey szkole wakuią katedry, lub mieysca.— W Wydziale nauk prawa [: Facultas Juridica:) Katedra Ekonomii polityczney i statystyki kraiowey z pensyą złłch 4,800 Katedra prawa kanonicznego z pensyą. złch 4,800. W Wydziale nauk lekarskich [: Facultas medica:] Urząd Prosektora, czyli pomocnika dla professora anatomii z pensyą 2000. W Wydziale nauk filozoficznych [: Facultas philosophica:] Katedra Astronomii i Optyki połączona z obowiązkami Dyrektora Obserwatorium Astronomicznego z pensyą złch 8,000. Katedra Mechaniki, Hidrauliki, i Architektury Hidrauliczney z pensyą złch 8,000. Katędra Architektury Cywilney z pensyą złłch 4,000. Katedra fizyki. zastępstwo na lat 2. z pensyą złch 6,000. Katedra Literatury polskiey, łacinskiey i francuzkiey z pensyą 6,000. Urząd Adiunkta, czyli pomocnika Obserwatora z pensyą złłch 3,000. Funkcya Mechanika fizycznego z pensyą zł: 2,400. Ostrzega się w tém mieyscu, iż podług zasad Urządzenia i Etatu w dniu 2m grudnia r. z. wydanych, niemniey dawnych ustaw kommisyi Edukacyiney polskiey; każdy nowo zaczynaiący pracować w szkole główney, professor, nie wprzod zostać może aktualnym, i całkowitą pobierać pensyą; póki ciągle przez lat cztery, nie udówodni swey zdatności i pilności przez postępék swych uczniow. Dla czego przez te lata mieć będą rangę i tytuł professorów Zastępcow, i dwie trzecie części aktualnego professora. Od czego iednak wyłączaią się te osoby, które: iuż są dobrze znane, przez swe pożyteczne w innych akademiach prace, lub przez wydane własne dzieła w obiektach uczonych.—Podaiący się do katedr i mieysc wyż wspomnionych, zechcą się zgłosić do rady szkoły główney, naydaley przed dniem 15 lipca r. b. ci, którzy się nayduią w granicach Xięstwa Warszawskiego, tym zaś którzy się nayduią za granicami rzeczonego Xięstwa przedłuża się takowy termin do dnia 31 tegoż miesiąca i roku—Do tych odezw przyłączyć zechcą swoie kwalifikacye z wyszczególnieniem i autentycznemi swiadectwami: 1 skąd są rodem? 2. Wiele maią lat życia? 3 Jaki iest stan fizyczny ich zdrowia? 4to Jakie posiadaią języki? 5to Czy maią dar wysłowienia się? 6to Gdzie i iakie kursa nauk odbyli? szczególniey zaś te, o które idzie? 7 Jaką z nich odniesli korzyść? Czy otrzymali stopnie Doktorskie? i na którey szkole główney? 8 Czy byli publicznemi w iakich szkołach nauczycielami? 9. Zechcą nakoniec przesłać programma tey nauki, do nauczania którey podawać się będą. Te iednak programmata, nie w samych tylko zapytaniach, przesyłané bydź maią.

Rada Szkoły główney, odebrawszy takowe żądania konkuruiących, wraz z merytami, iakie kto mieć może i kwalifikacyą; tych których osądzi za zdatnych do katedr, lub funkcyi wyż wyrażonych; nie omieszka o swym wyborze przed dniem 1 wrzesnia r; b: uwiadomić i do złożenia proby wezwać; po czem przedstawieni będą prześwietney izbie Edukacyiney do potwierdzenia i otrzymania dla nich patentow Dla czego podaiący się kandydac zechcą dołączyć dokładny adres, pod którym i w iakie mieysce ma bydź odpowiedź przesłana; swoie zaś do rady szkoły główney expedycye franco przez pocztę do Krakowa przesyłać zechcą. O czém z zlecenia rady szkoły główney mam honor donieść—

Michał Szymański Sekr. szkół głów. krakowski h

Będą przedawać się za Ostrą Bramą pod Nrem 238 w domie Profesora Malewskiego nasiona koniczyny czerwoney (tryfolium pratense Linneusza] za pomierną cenę. Dobroć tego nasienia iest swiadczona.

Jeden ekonomik niemiecki, z niższey Saxonii, od lat 7 tu gospodarką zarządzaiący, pisać po polsku i mówić mogacy, z dobremi swiadectwami o swoiey znaiomości co do teoryi i praktyki, życzy mieć ile można nayprędzey, przyzwoite sobie mieysce w ekonomice. Ma lat 37; żonaty z saską, posiada nauki szkolne i znaiomości do gospodarki potrzebne. iako miernictwo, niwellacą, budownictewo: lesnictwo, zna systemmata gospodarski saskiey, Meklenburskiey, Holsztyńskiey, Angielskiey i tuteyszey. nieobcy

w

sztuce leczenia byłh,'i co do pastwisk wie co należy. Z powodu małych związkow obiera gazetę do rekomendowania się. Niezmordowana pilność, i naywiększa szczerość iest charakterem iego. Gdyby kto chciał iego wezwać do posługi, raczy listownie pocztą zgłosić się do Redakcyi kuryera litt: adresuiąc do H. J. A. D. wyrażaiąc wszystkie kondycye kontraktu.

1 Podaie się do wiadomości iż po s. p. JW. Hrabiu Tyszkiewiczu Młyny dwa sytuowane za miastem zwane Popławy ieden murowany o 8 kamieniach do mliwa razowey mąki i pytlowey iáko też robienia krup perłowych i penczaku drugi młynek drewniany o 2 kamieniach służący na pytel mąki, pomienione młyny dwa wypuszczaią się w trzy letnią arędę poczynaiąc od daty 24. iunii 1810 roku życzący sobie wziąć w arędę, ma się zgłosić do zarządzaiącego Interesami mieszkaiącego w pałacu JW. Tyszkiewicza na ulicy Niemieckiey.

1 Niżey podpisany na awizacyą pod tytułem Biecza i kompanii w dodatku przy kuryerze litt: za numerem 43 umieszczoną: dla okazania fałszu w oney opisanego tak odpowiada: Jan Floryan Biecz z kompanistami swoiemi Antonim Kossu i Krystyanem Zelnerem utrzymywali dawniey handel w miescie Wilnie, lecz w roku 1807. na exdywizyi skonczyli znaczenie kompanii swoiey handlowey, następnie: Sąd exdywizorski dekretem oczewistym w roku 1808 dnia 21. 7bra ogłoszonym: wszelkie pretensye iakie niżey podpisany do handlu Biecza i kompanii iego o należność stosował, rozpoznawszy; dzieląc massę na rzecz kredytorow Bieczowskich, i niżey podpisanemu dał lokacyą kwestyą o skryptach wszelkich rozwiązał Z powodu zaś zataionych Xiąg handlowych oraz ukrytych znaczney części Debitow i z dalszych ku temu w dekrecie wypisanych przyczyn; Biecza i iego kompanistow niegodnemi bydź wiary uznał — A tak lubo od Biecza i iego byłych kompanistow awizacya wychodząca żadney wiary znaydywać nie iest zdolna; i chociaż nie wiadomo w iakim celu Biecz tę awizacyą fałszywą w gazetach opublikować ważył się, iednakże aby ogłoszenie tegoż Biecza i kompanii pełne fałszu nie zostały bez obiasnienia przed publicznością ninieysze w tym czyni się zawiadomienie datt w Wilnie Roku 1810 4 iunii.

Józef Doboszyński

1 Niżey podpisany odwołuiąc się do kwitacyi w roku 1807 dnia 1 augu: od Biecza i iego kompanii wydaney, a w roku tymże pod dniem 7 augusta w aktach miasta wlna zaoblatowaney i dekretem sądu exdywizor zatwierdzoney ma honor uwiadomić czytaiących awizacyą Biecza i kompanii, w dodatku kuryera litt: za Nrem 43 zamieszczoną że tenże Biecz pod smotrem policyi mieyskiey wileń: będący: z nie existuiącą iuz oddawna swoią kompanią, fałszywie ogłasza iż ma iakieś Pretensye do tegoż Góeringa a przytym że onemu Bieczowi i iego kompanistom podług Dekretu exdywizorskiego w niczym zgoła wiara dana bydź nie może datt w Wilnie roku 1810 dnia 4 iunii.

Józef Góering.

1 Wileński Policmeyster obiawia iż JP. Józef Jaworski Akademik z służącym Karolem Katelbachem i osodno JP. Magdalena Chlegielowa obywatelka wileń maią wyiechać za granicę ktoby więc miał do nich iaką pretensyą ma się udać do tegoż Policmeystra w naykrótszym czasie. Maia 31 dnia 1810.

Policmeyster Szłykow.

W Hottelu JP. Kreszkiewicza są pokoie do naięcia umeblowane ze wszelkiemi wygodami i zposcielo dla przeieżdzaiących passazierow, dziennie tygodniowie i miesięcznie ze stayniami i wozowniami: oraz dla Akademikow rocznie ze stołem opałem i swiatłem, i z wygodą naylepszą za przyzwoitą cenę.

2 Sąd Podkomorsko-exdywizorski w maiątku Cieykiniach za dekretem Sądu Gł wileńskiego departamentu 2go exystuiący postanawia, wszystkich kredytorow i pretensorow zeszłego Kaietana Smigielskiego Krayczego iakoteż Ferdynanda Smigielskiego Prezydenta Grodzkiego Brasławskiego przez publiczną gazetę zawiadomić, iż dzień 20 następnego mca iulii iest przeznaczony na ostateczne zebranie wszystkich pretensyów do maiątku pomienionego WW. Smigielskich stosować się maiących na zadeterminowany zatym czas ażeby wszyscy pretensorowie z dowodami do maiątku Cieykin stawali ostrzega Datt — Roku 1810 maia 21 Dnia —

Michał Wawrzecki Podko: Brasław Prezy: na Są: pod: exwi
Gaspar Szyszko Sędzia Ziem: Pttu: Zawil: exdywizor.
Józef Czarnocki Grodzki Brasławski pisarz,

Podaie się do wiadomości że się znayduie w Kardynalii do sprzedania Fortepian ze czterma odmianami tonu i maiący pięć oktaw, nie będąc w niczym popsuty. Kto: by miał ochotę ów Fortepian za 24. dukaty złotem kupić, niech uda się do Murgrabiego teyże Kardynalii.

1 Sąd taxatorsko-exdywizorski na rozdział maiątku po JX. Franciszku byłym Prokuratorze XX. Franciszkanow wileń: oraz WW. Mącieiu i Krystynie z Rewieńskich Regen. Pttu: Lidzgo Kabylańskich pozostałego dekretem remissyinym Sądu Gł: departamentu 2go w Ru 1809 mca Xbra 20 dnia zapadłym przeznaczony ad fundum Kamienicy W. Stanisława Łuczki Komor: Pttu wiłkom: pod Nrem 1138 sytuowaney wkompiecie ziechawszy iako wpierwszym terminie dekretem swym w roku 1810 maia 12 dnia komportacyą wszelkich tranzaktow do kancellaryi Grodz: wileń: in spatie czterech niedziel na stawaiących i maiących się niestannie stronach z perzystencyą cztero niedzielną pod wpnami i sprzeciwięstwa decydował i Sądy swe do dnia 1 mca 8bra bieżącego Ru odroczył w którym terminie a żeby wszyscy kredytorowie i pretensorowie do maiątku Kobylańskich ze wszelkiemi dowodami iawili się sub amissione rei zastrzega —

Józef Narbutt Sędz: Ziem W.
Józef Xże Giedroyć Sędzia Grodz: wileń:
Jan Ciechanowiecki Ziem: Pttu: wileń Pisarz

Pocztamt Litt: wileński potrzebuiąc na ten rok 1810 drew od 600 do 800 sążni trzyarszonnowych, wzywa chcących dostawić ażeby stawali z należytą ewikcyą do zawarcia kontraktow na termina 14go i 24go czerwca oraz 5 lipca.

1 Na Skutek postanowienia Sądu Taxatorsko Exdywizor: w dobrach Drohiczynie w pcie Kobryn położonych odbywaiącego się na dniu 7 maia teraźn: R zaszłego podaie się do powszechney wiadomości, że w dobrach po Jezuitskich Duboia zwanych w pcie Pińskim guberni Mińskiey położonych, zacząwszy od dnia 1 iulii teraznieyszego R ciągle przez delegowane osoby odbywać się będzie wyprzedaż przez publiczną licytacyą więcey daiącemu za gotowe pieniądze wszelka po zeszłym Jgnacym Kurzenieckim Kasztelanie Witebskim pozostała ruchoma własność — Jako to kleynoty, złoto, srebro, miedź kuchenna browarna, mosiądz cyna, bielizna stołowa i inna, porcellana, faiaus, garderoba, oranżerya, z roznych drzew i reslin zagranicznych składaiąca się — Bydło i owce w rozmaitych gatunkach i dalsza obora, niemniey ogiery klacze i wszelka stadnia, a osobno meble pokoiowe i inne różnego rodzaiu sprzęty — Ktoby zatym z wymienionych szczegołow życzył co nabyć, raczy na pomieniony termin znaydywać się osobiście lub kogo zesłać na mieysce oznaczone. Antoni Malewski Sądu Gł Ex Regént

5 Józef Gerner kupiec Berdyczewski zszedłszy z tego swiata bezpotomnie otworzył spadek na sukcessorow swoich: ieżeliby więc byli Bracia, rodzeni stryieczni synowcowie lub inni iacy naybliżsi krewni, raczą zgłosić się do Berdyczewa do JPP. Trümpe i kompanii kupcow tamecznych, a ulegitymowawszy się pozyszczą pomienioną sukcessyą; która dosyć iest znaczną.

Cena targowa

Od d 30 maia do d. 4 Czerwca		Rub	Kop
Beczka Kommissy	Zyta syrowego - -	6.	20
	Pszenicy - - -	16.	—
	Jęczmienia - -	6	20
	Owsa - - -	5.	—
	Grochu - - -	6.	—
Faska Masła - - -		7.	—
Asygnacya 100 Rubli - -		34.	—
Dukat - - - -		3.	15